

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den (RP 94/2020 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- regeringssekreterare Marko Leimio, social- och hälsovårdsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Folkpensionsanstalten
- Akava ry
- KT Kommunarbetsgivarna
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Sysselsättningsfonden
- Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

Inget yttrande av

- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att giltighetstiden för de temporära ändringar som gjorts i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och lagen om arbetslöshetskassor ska förlängas så att ändringarna gäller till utgången av 2020.

Giltighetstiden ska förlängas för det temporära undantag enligt vilket arbetslöshetsförmån betalas i form av grunddagpenning, inkomstrelaterad dagpenning eller arbetsmarknadsstöd för den självrisktid som föreläggs i samband med att utbetalningen av arbetslöshetsförmånen börjar. Staten ska enligt propositionen fortfarande svara för finansieringen av den arbetslöshetsförmån som betalas för självrisktiden. Giltighetstiden för det temporära undantag som gäller löntagares ar-

Betänkande ShUB 13/2020 rd

betsvillkor ska likaså förlängas. Dessutom ska giltighetstiden för preciseringen av den definition av permittering som finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa förlängas. I propositionen föreslås det dessutom att den arbetslöshetsdagpenning som betalas på grundval av permittering och arbetslöshet inte ska förbruka maximitiden för utbetalning av arbetslöshetsdagpenning.

De föreslagna ändringarna svarar mot det behov av att stärka skyddet för arbetstagarnas försörjning som följer av de ändringar som föreslås i arbetsavtalslagen och vissa andra lagar. Syftet med de ändringar som föreslås i arbetsavtalslagen och vissa andra lagar är att snabba upp möjligheterna för arbetsgivarna att anpassa sin verksamhet till den plötsliga och kraftiga nedgången i efterfrågan på produkter och tjänster till följd av coronaepidemin.

Propositionen hänför sig till den fjärde tilläggsbudgetpropositionen för 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2020.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att till slutet av innevarande år förlänga giltighetstiden för de temporära ändringar av lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa genom vilka löntagarnas försörjning tryggas i situationer där sysselsättningen upphör temporärt eller helt och hållet. Arbetslöshetsdagpenning som betalats under tiden för permittering eller arbetslöshet ska inte beaktas när maximitiden för dagpenningsperioden beräknas.

Enligt de senaste uppgifterna fanns det den 7 juni 2020 sammanlagt 144 237 heltidspermitterade arbetslösa arbetssökande och 291 394 andra arbetslösa arbetssökande. Fram till den 8 juni 2020 hade arbets- och näringsbyråerna under vårens lopp registrerat samarbetsanmälningar gällande permitteringar från cirka 5 800 arbetsgivare och de gällde cirka 540 000 arbetstagare.

I fråga om de ändringar som godkänts tidigare hänvisar social- och hälsovårdsutskottet till sitt betänkande ShUB 5/2020 rd. Utskottet ser det som motiverat att de tidsbegränsade ändringar i utkomstskyddet för arbetslösa som gäller självrisktiden, arbetsvillkoret och den maximala betalningstiden förlängs till utgången av året. Utskottet tillstyrker lagförslagen.

Med hänsyn till att ändringen är temporär välkomnar utskottet då ändringarnas giltighetstid förlängs att avbrottet i förbrukningen av den maximala betalningstiden för dagpenningsperioden utvidgas så att det omfattar alla som får arbetslöshetsdagpenning. När maximitiden för utbetalning avbryts beaktas i denna temporära lagstiftning inte förmånstagarens karenstid eller den tidpunkt då arbetslösheten börjar. Som det står i motiveringen till propositionen skulle det ha lett till en avsevärd mängd extra arbete för FPA och arbetslöshetskassorna om karenstiden eller den tidpunkt då arbetslösheten börjar hade beaktats.

Utskottet föreslår att 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 1 ändras så att de som får grunddagpenning från FPA och som arbetar i ett arbete som uppfyller arbetsvillkoret medan de är försäkrade i en arbetslöshetskassa också kan få inkomstrelaterad dagpenning med ett kortare ar-

Betänkande ShUB 13/2020 rd

betsvillkor på 13 veckor, om maximitiden för deras grunddagpenning fortfarande löper. Den föreslagna ändringen utesluter en situation där de som får grunddagpenning och de som får arbetsmarknadsstöd särbehandlas när det gäller att uppfylla arbetsvillkoret under den temporära lagens giltighetstid. Enligt förslaget ska det krävas att förmånstagaren efter den 1 juli 2020 i minst en kalendervecka har arbetat i ett arbete som uppfyller arbetsvillkoret. Ändringen kan genomföras på så sätt att betalarna av utkomstskydd för arbetslösa inte orsakas extra arbete på grund av den och besluten inte behöver prövas retroaktivt. Ändringen ökar inte statens kostnader, eftersom staten betalar den andel som motsvarar grunddagpenningen för inkomstrelaterad dagpenning.

Utskottet föreslår att rubriken och ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 2 preciseras så att det inte råder oklarhet om att det 4 mom. som fogats till 6 kap. 7 § upphör att gälla vid utgången av 2020.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3 och 4 i proposition RP 94/2020 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 94/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (214/2020) 1—3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Denna lag träder i kraft den 15 april 2020 och gäller till och med den 31 december 2020.

Lagens 5 kap. 3 a § tillämpas från och med den 16 mars 2020 på en arbetssökande som har varit i sådant arbete som uppfyller arbetsvillkoret åtminstone en kalendervecka efter den 1 mars

Betänkande ShUB 13/2020 rd

2020. Den tillämpas inte om den maximitid som börjar på grundval av att arbetsvillkoret uppfylls skulle börja den 1 januari 2021 eller därefter. Den nämnda paragrafen tillämpas inte om den maximitid som avses i 6 kap. 7 § ännu löper, såvida det inte är fråga om en person som har rätt till grunddagpenning och som har arbetat i ett arbete som uppfyller arbetsvillkoret minst en kalendervecka efter den 1 juli 2020, varvid rätten till inkomstrelaterad dagpenning kan börja den 1 juli 2020 eller därefter.

Lagens 5 kap. 13 § och 7 kap. 10 § tillämpas på självrisktid vars första dag infaller den 16 mars 2020 eller därefter men före den 1 januari 2021.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om temporär ändring av 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 6 kap. 7 § 4 mom., sådant det lyder i lag 214/2020, som följer:

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

7 §

Dagpenningens periodens maximitid

Arbetslöshetsdagpenning som betalas för den 1 juli 2020 eller därefter beaktas inte vid beräkningen av maximitiden enligt 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 2020 och gäller till och med den 31 december 2020.
Lagen tillämpas på arbetslöshetsdagpenning som betalas för den 1 juli 2020 eller därefter.

3.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om temporär ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporär ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (215/2020) ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Denna lag träder i kraft den 15 april 2020 och gäller till och med den 31 december 2020.
Denna lag tillämpas om självrisktiden har börjat den 16 mars 2020 eller därefter men före den 1 januari 2021.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporär ändring av lagen om arbetslöshetskassor (216/2020) ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Denna lag träder i kraft den 15 april 2020 och gäller till och med den 31 december 2020.

Betänkande ShUB 13/2020 rd

Denna lag tillämpas om självrisktiden har börjat den 16 mars 2020 eller därefter men före den 1 januari 2021.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 12.6.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Arja Juvonen saf
medlem Noora Koponen gröna
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
medlem Juhana Vartiainen saml
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Petri Huru saf
ersättare Katja Hänninen vänst
ersättare Anneli Kiljunen sd
ersättare Paula Werning sd.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.